

PERINTEISET ASEET JA ASELAJIT

- jo esihistorian hämärässä armeijoiden perusyksikkö oli **jalkaväkisotilas** (talonpoikaissoturi tai ammattisotilas)
 - * aseistuksena nuijia, kirveitä, miekkoja, tikareita, keihäitä
 - * keihäs perusase 1600-luvulle saakka: eri tyyppisiä runsaan metrin mittaisesta heittokeihästä makedonialaiseen sarissaan (4 -7 m) asti
 - * linko ja jousi ainoita etäälle vaikuttavia aseita
 - + jousi parhaimmillaan pelottava ase: walesilainen marjakuusesta tehty pitkäjousi läpäisi vaivatta ritarin haarniskan
 - + itämailla lyhyt komposiittijousi: liimattu puuta, sarvea ja jänteitä, tarkka kantama yli 200m, •
esim. turkkilaisten janitsaarien komposiittijousilla pystyi ampumaan nuolen yli 600 metrin päähän
 - * suojarahvustuksena alettiin jo hyvin varhain käyttää nahkaisia pään- ja vartalonsuojuksia (myöhemmin metallisia) sekä kooltaan ja malliltaan vaihtelevia kilpiä
 - + 1500-l:n ritarin levyhaarniska – ritari kuin ratsastava panssarivaunu, mutta kaatuessaan avuton kuin selällään oleva koppakuoriainen
 - * taistelivat aluksi sekalaisena laumana vastustajan samanlaista muodostelmaa vastaan (kaksintaistelua)
 - + myöhemmin kiinteät muodostelmat havaittiin tehokkaammiksi (falangi, legioona ym.) → yksilö sulautui massaksi
- hevosen hyödyntäminen sodassa (alkoi n. 1800-l eKr.)
 - * jalostamaton hevonen liian heiveröinen kantamaan miestä (120cm)
→ taisteluvaunut: jousimies ja ajuri ravikärryjä muistuttavissa keveissä sotavaunuissa
 - + arojen reuna-alueiden paimentolaisten keksintö (metsästystä ja lauman paimennusta varten) [J. Keegan:]
→ sovelsivat elämäntapansa luomia vahvuuksia alistaakseen laaksoissa asuvat viljelijäkansat [J. Keegan:]
 - + hurrilaiset, kassiitit, hyksot: valtasivat hirveine vaunuihin Kaksoisvirtainmaan ja Egyptin n. 1500 eKr.
 - * korkeakulttuurit omaksuivat valloittajilta pian vaunujen käytön, mutta jousimiesten puutteen takia taistelivat usein keihäillä (vaunun pyörissä saattoi olla lisäksi viikatteen teriä)

- * ratsuväki: vaikka jalostus kasvatti hevosen koon ratsastuskel-
poiseksi, jalustimen puuttuminen vanhalla ajalla laski taisteluarvoa
- * sotanorsujen käyttö Intiasta (tuhoisa "sotakone", myös omia kohtaan)
- piiritysaseet
 - * heittokoneita, muurinmurtaajia, rynnäkkötikkaita ja -torneja
- puolustuslaitteet
 - * kaupungit varustettiin lähes aina puolustusmuureilla (jo Jeriko)
 - * ulkonevat tornit tehostivat puolustusta (portti heikoin kohta)
 - * ajalla ennen tuliaseita etevimmin rakennetut linnoitukset ja kau-
punginmuurit valloittamattomia (nujerrettava nälän avulla)
- merisota
 - * merellä sodittiin pitkään tavallisilla kauppalaivoilla
(jousitulitus, käsikähmä)
 - * foinikialaiset kehittivät n. 1000 eKr. sotalaivatyyppin, jossa oli
vihollislaivan puskemalla upottamista varten keulapuskuri
 - * erotuksena kauppalaivoista sotalaiva oli aina 1500-luvulle asti
kaleeri (soutulaiva), ei purjelaiva
 - + ketteräliikkeisempi, riippumattomuus tuulesta
 - + kreikkalaisesta trieeristä (kolmisoudusta) perussotalaiva
lähes 2 vuosituhannen ajaksi (4 m leveä, 40 m pitkä)
 - 200 hengen miehistöstä 170 soutajia (vähän tilaa muo-
nalle ja vedelle: purjehduskyky parin päivän luokkaa)